

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 1To/114/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4123010611
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislav Libant
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:4123010611.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Stanislava Libanta a členov senátu JUDr. Štefana Hrvolu a JUDr. Ingrid Kišacovej, PhD., proti obžalovanému A. B., pre zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 odsek 1 Trestného zákona o odvolaniach prokurátora Okresnej prokuratúry Nitra a obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 26.07.2023, sp. zn. 33T/30/2023, na verejnom zasadnutí konanom dňa 28. novembra 2023, takto

r o z h o d o l i :

I.

Podľa § 321 odsek 1 písmeno b/, písmeno d/, odsek 3 Trestného poriadku z r u š u j e
napadnutý rozsudok.

Podľa § 322 odsek 3 Trestného poriadku

Obžalovaného A. B. C. D. E. F. B. F., narodeného XX.XX.XXXX v Nitre,
trvale bytom E. XXX/XX, G. – D.,

podľa § 285 písmeno a/ Trestného poriadku, oslobodzuje zo skutku obžaloby Okresného prokurátora Nitra zo dňa 15.05.2023, spisová značka 1 Pv 278/22/4403-25 v znení, že
dňa XX.XX.XXXX v čase približne o 02.55 hodine v G., na križovatke ulíc H. a B. u seba neoprávnene prechovával potravinovú fóliu s obsahom sušeného konope (marihuany) s hmotnosťou upotrebitelnej (fajčiteľnej) časti 5041 mg s priemernou koncentráciou účinnej látky tetrahydrokanabinolu (ďalej len „THC“) 21,6 % hmotnostných, obsahujúce 1089 mg THC, čo zodpovedá najmenej 36 (tridsiatim šiestim) obvykle jednorazovým dávkam drogy, pričom rastliny rodu Cannabis (konopa) sú zaradené v zmysle zákona č. 139/1998 Z.z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov do I. skupiny omamných látok,
ktorý bol v obžalobe právne kvalifikovaný ako zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 odsek 1 Trestného poriadku,
pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.

II.

Podľa § 319 Trestného poriadku, odvolanie prokurátora Okresnej prokuratúry Nitra
z a m i e t a,
pretože zistil, že nie je dôvodné.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Nitra bol A. B. uznaný vinným pre zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 odsek 1 Trestného zákona, na skutkovom základe dňa XX.XX.XXXX v čase približne o 02.55 hodine v G., na križovatke ulíc H. a B. u seba neoprávnené prechovával potravinovú fóliu s obsahom sušeného konope (marihuany) s hmotnosťou upotrebitelnej (fajčiteľnej) časti 5041 mg s priemernou koncentráciou účinnej látky tetrahydrokanabinolu (ďalej len „THC“) 21,6 % hmotnostných, obsahujúce 1089 mg THC, čo zodpovedá najmenej 36 (tridsiatim šiestim) obvykle jednorazovým dávkam drogy, pričom rastliny rodu Cannabis (konopa) sú zaradené v zmysle zákona č. 139/1998 Z.z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov do I. skupiny omamných látok.

Za tento zločin mu súd I. stupňa uložil podľa § 172 odsek 1 Trestného zákona, pri zistení poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písmeno l) Trestného zákona, s použitím § 38 odsek 2, odsek 3 Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky.

Podľa § 51 odsek 1 Trestného zákona, výkon uloženého trestu podmienene odložil a uložil nad jeho správaním probačný dohľad v skúšobnej dobe.

Podľa § 51 odsek 2 Trestného zákona, určil obžalovanému skúšobnú dobu na 2 (dva) roky.

Podľa § 51 odsek 4 Trestného zákona, uložil obžalovanému povinnosti spočívajúce v príkaze strieť nad sebou dohľad probačného a mediačného úradníka, pravidelne sa dostavovať k probačnému a mediačnému úradníkovi príslušného súdu v termínoch a za podmienok ním stanovených a oznámiť súdu, ktorý vedie konanie, každú zmenu miesta pobytu.

Proti tomuto rozsudku podali odvolania prokurátor Okresnej prokuratúry Nitra a obžalovaný.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Nitra napadol odvolanie do výroku o treste v neprospech obžalovaného tým, že konštatoval, že súd I. stupňa vychádzal zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu, avšak trest odňatia slobody podmienene odložený na skúšobnú dobu posúdil ako neprimerane mierny až nezákonný. Rovnako navrhol vziať do úvahy príťažujúcu okolnosť v zmysle § 37 písmeno m) Trestného zákona. Dôvodil ďalej, že odsúdenie obžalovaného v Dánskom kráľovstve zo dňa 17.09.2019 z pohľadu príťažujúcej okolnosti mal súd vziať do úvahy. Vzhľadom na zaistené množstvo minimálne 36 obvyklých jednorazových dávok drogy bola určená skúšobná doba vo výmere dvoch rokov nereflektujúca na individuálnu ani generálnu prevenciu. Navrhol preto napadnutý rozsudok vo výroku o treste zrušiť a uložiť obžalovanému postupom podľa § 38 odsek 2 Trestného zákona pri zistenej jednej poľahčujúcej okolnosti a jednej príťažujúcej okolnosti trest odňatia slobody v trvaní troch rokov, ktorý mu bude podmienene odložený na skúšobnú dobu tri roky s uloženým probačným dohľadom a primeraných povinností a obmedzení.

Na verejnom zasadnutí prokurátor Krajskej prokuratúry Nitra zotrval na argumentoch odvolateľa a dodal, že uložená povinnosť v rámci probačného dohľadu je všeobecná a táto mala byť konkretizovaná na zákaz požívania alkoholu a iných návykových látok. Odvolanie obžalovaného navrhol zamietnuť ako nedôvodné.

Obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Namyra Alyasriho, PhD. argumentoval, že doličná vec identifikovaná ako konope s obsahom THC bola získaná v rozpore so zákonom. Obžalovaný bol zastavený hliadkou PZ ako vodič kolobežky na preverenie alkoholu v jeho dychu. Keď tento test dopadol s negatívnym výsledkom, polícia nemala zákonný dôvod vyzývať obžalovaného, aby vyložil všetky veci z batohu. Aj súd I. stupňa v dôvodoch cituje, že hliadka polície zastavila obžalovaného z dôvodu dopravnej kontroly. Podľa obžalovaného na dobrovoľné vydanie vecí podľa Trestného poriadku, je nutné legitímne podozrenie, že osoba má vec pochádzajúcu z trestnej činnosti či inú vec potrebnú pre účely trestného konania. Primárne však musí existovať konkrétne podozrenie na páchanie trestného činu. Podľa obžalovaného štátny zástupca neunesol dôkazné bremeno legitimacy výzvy policajtov na vydanie vecí podľa Trestného poriadku. V ďalšom poukazuje na rozhodnutia iných súdov, ktoré rovnako konštatujú nesprávnu prax polície pri získavaní dôkazu. Argumentoval causou Heanpy a Mcguinness vs. Írsko z roku 2000 i rozsudkom Najvyššieho súdu SR zo dňa 16.12.2010, sp. zn. 5Tdo 47/2010.

Na podklade týchto skutočností navrhol zrušiť napadnutý rozsudok podľa § 321 odsek 1 písmeno a/, b/ Trestného poriadku a následne obžalovaného spod obžaloby oslobodiť podľa § 285 písmeno a/ Trestného poriadku.

Obžalovaný sa písomne vyjadril k odvolaniu prokurátora s tým, že zotrval na svojom stanovisku.

Pred odvolacím súdom zdôraznil, že už v predchádzajúcom rozhodnutí senát Odvolacieho súdu 1To vo veci sp. zn. 1To/84/2014 konštatoval, že záznam hliadky pohotovostnej motorizovanej jednotky nemôže byť bez následného vypočutia týchto policajtov ako svedkov, dôkazom v zmysle Trestného poriadku.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací v zmysle § 317 odsek 1 Trestného poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolatelia podali odvolania, ako aj správnosť postupu konania, ktoré týmto výrokom predchádzalo. Zároveň preskúmal vec i z pohľadu chýb, ktoré neboli odvolaniami vytýkané a ktoré by mohli zdôvodňovať podanie dovolania podľa § 371 odsek 1 Trestného poriadku a zistil, že odvolanie obžalovaného bolo podané dôvodne a odvolanie prokurátora bolo potrebné zamietnuť.

Predmetom skúmania odvolacieho súdu sa stalo konanie predchádzajúce napadnutému rozsudku v časti zistenia, že obžalovaný mal u seba prechovávať potravinovú fóliu s obsahom sušeného konope. Súd I. stupňa správne citoval v dôvodoch svojho rozhodnutia ustanovenie § 119 odsek 2 Trestného poriadku, avšak dôsledne sa neriadil tým, či dôkaz (usvedčujúca vec) potravinová fólia s obsahom sušeného konope bola policajtní získaná zákonným spôsobom. Iba všeobecne bez vyššieho stupňa právnej analýzy konštatuje, že získanie usvedčujúceho dôkazu prebehlo zákonným spôsobom a bolo možné takýto vecný dôkaz použiť v konaní pred súdom.

K uvedenému je nutné dodať na podklade časovej osi, že:

- dňa XX.XX.XXXX o 02.55 hod. obžalovaný vydal jeden priesvitný sáčok v rozmere 5 cm, v ktorom sa nachádzala neznáma sušená rastlina, podľa zápisnice bol A. B. poučený, že ak má pri sebe vec, ktorá môže slúžiť na účely dokazovania a túto treba na tento účel zaistiť, je povinný ju na vyzvanie vydať; k vydaniu veci nesmie byť osoba žiadnym spôsobom nútená a nemá povinnosť tak urobiť, ak by si vydaním veci mohla spôsobiť nebezpečenstvo trestného stíhania v súvislosti s vydanou vecou a teba by z jej strany došlo k sebausvedčovaniu z trestnej činnosti,
- dňa XX.XX.XXXX o 03.00 hod. bola po kontrole dychu na prítomnosť alkoholu u A. B. zistená negatívna hodnota,
- dňa XX.XX.XXXX o 03.00 hod. obmedzenie osobnej slobody podozrivej osoby, u ktorej bol podľa § 22 odsek 1 zákona číslo 171/1993 Z.z. o policajnom zbore (ďalej iba zákon o PZ) vykonaný úkon smerujúci k presvedčeniu, či uvedená osoba nemá pri sebe zbraň alebo inú vec, ktorou by mohla ohroziť zdravie vlastné alebo cudzie, s negatívnym výsledkom (bezpečnostná prehliadka),
- dňa XX.XX.XXXX o 04.30 hod. bol podozrivý zadržaný podľa § 85 odsek 1 Trestného poriadku,
- dňa XX.XX.XXXX o 04.30 hod. bol podozrivý, zadržaný vypočutý, pričom podozrivý odmietol vo veci vypovedať, úkon bol ukončený o 05.00 hod.,
- dňa XX.XX.XXXX opierajúc sa o zaisťovací úkon v zmysle § 89a odsek 1 Trestného poriadku, bolo uznesením začaté trestné stíhanie pre prečin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 171 odsek 1 Trestného zákona na skutkovom základe, že

doposiaľ nestotožnený páchatel' od presne neustáleho času do 03.00 hod. dňa XX.XX.XXXX, na križovatke ulíc H. a B. v Nitre, počas kontroly hliadkou Obvodného oddelenia Nitra – Východ, u seba neoprávnene prechovával pre vlastnú potrebu 1 kus priesvitného sáčku o rozmeroch 5 cm s obsahom neznámej zelenej sušenej rastliny, pričom podľa spôsobu balenia látky a jej vzhľadu vzniklo podozrenie, že sa jedná o dávku omamnej alebo psychotropnej látky, ktorú po výzve a poučení hliadke dobrovoľne vydal.

- dňa XX.XX.XXXX vyhotovili príslušníci polície I. A. a J. A. K. úradný záznam, v ktorom podstate uviedli, že v čase činu vykonávali hliadkovú činnosť a na mieste činu spozorovali osobu, ktorá sa podobala na osobu v pátraní. Túto osobu vyzvali, aby predložila doklad totožnosti a osoba bola stotožnená ako A. B. – (ďalej ako podozrivý).

Počas komunikácie prebiehajúcej medzi policajtní a podozrivým sa táto osoba správala podozrivo, počas celej komunikácie prešľapovala nervózne na mieste a mala rozšírené zreničky. V dôsledku zistených skutočností u hliadky vzniklo podozrenie, že podozrivá osoba môže mať u seba omamné a psychotropné látky. Preto danú osobu podľa § 89 odsek 1 Trestného poriadku, vyzvala o vydanie tejto látky a bolo danej osobe prečítané poučenie a následne dobrovoľne bez nátlaku vydala z čierneho ruksaku 1 kus priesvitného sáčku v rozmeroch 5 cm, v ktorom sa nachádzala neznáma sušená zelená rastlina. Osoba bola poučená uvedeným poučením podpísala a kópiu si prevzala. Následne bola vyzvaná,

aby sa podrobila v čase o 03.00 hod. dychovej skúške na zistenie prítomnosti alkoholu v dychu. Dychová skúška bola negatívna a potom bol podozrivý eskortovaný na OO PZ Nitra – Východ a poverený príslušník policajného zboru podozrivého prevzal o 04.30 hod. dňa XX.XX.XXXX.

Uznesením vyšetrovateľky policajného zboru bolo podozrivému A. B. dňa XX.XX.XXXX vznesené obvinenie pre zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 odsek 1 Trestného zákona, v spojení s opravným uznesením zo dňa 12.08.2022.

Podľa § 9 odsek 1 zákona o PZ, policajt v službe je povinný v medziach tohto zákona vykonať služobný zákrok, ak je páchaný trestný čin alebo priestupok alebo je dôvodné podozrenie z ich páchania.

Podľa § 22 odsek 1 zákona o PZ, policajt je oprávnený presvedčiť sa, či osoba, proti ktorej vykonáva služobný zákrok, nemá pri sebe zbraň a ak ju má, odňať ju.

Podľa § 23 odsek 1 zákona o PZ, pri splnení úloh vyplývajúcich z tohto zákona je policajt oprávnený dávať pokyn na zastavenie dopravného prostriedku, zakázať jazdu, plavbu alebo let na nevyhnutne potrebný čas alebo prikázať smer dopravného prostriedku.

Prehliadku osoby podľa § 22 odsek 1 zákona o PZ, môže policajt vykonať len ak vykonáva služobný zákrok. Sú to prípady uvedené v ustanoveniach § 17 odsek 2, § 17b odsek 1, § 18 odsek 3, § 19 odsek 1, § 23 odsek 2 a § 28 odsek 2 daného zákona. Bezpečnostnú prehliadku však policajt nemôže vykonať len z dôvodu prevencie alebo za účelom pátrania po iných veciach, napríklad omamných alebo psychotropných látkach. Takéto konanie policajtov by bolo svojvoľné a nemalo by oporu v zákone. Ak však členovia policajnej hliadky disponujú informáciou, že podozrivý, ktorého zastavili sa dopustil alebo dopúšťa trestnej činnosti, prichádza do úvahy postup podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku a nie podľa zákona o PZ.

Obaja službukonajúci policajti zastavili na kolobežke jazdiaceho podozrivého a následne 1/ vyzvali osobu k predloženiu dokladu totožnosti načo zistili, že sa jedná o A. B., 2/ v dôsledku podozrivého správania sa menovaného ho vyzvali na vydanie omamnej a psychotropnej látky. Konali tak preventívne a bez toho, aby vedeli, že takúto látku v skutočnosti u seba má.

Poverená príslušníčka policajného zboru hore citované podklady vyhodnotila tak, že začala uznesením trestné stíhanie pre prečin konštatujúc v skutku, že podľa spôsobu balenia látky a jej vzhľadu vzniklo podozrenie, že sa jedná o dávku omamnej alebo psychotropnej látky, ktorú po výzve a poučení hliadke podozrivý dobrovoľne vydal. Aj vyšetrovateľka v uznesení o vznesení obvinenia konštatuje, že podľa spôsobu balenia látky a vzhľadu tejto látky vzniklo podozrenie, že sa jedná o dávku omamnej alebo psychotropnej látky.

K týmto uzneseniam poverenej príslušníčky PZ a vyšetrovateľky je potrebné uviesť, že tieto rozhodnutia mali byť (a to bez zasahovania do kompetencie prokurátora) dozorujúcim prokurátorom už v prípravnom konaní zrušené a to v prípade poverenej príslušníčky policajného zboru preto, že začala trestné stíhanie pre trestný čin s uvádzaním v skutku nestotožneného páchatel'a napriek tomu, že dozorujúci prokurátor Okresnej prokuratúry Nitra JUDr. Attila Bari o 04.30 hod. dňa 05.06.2022 bol vyzvaný o zadržaní podozrivého. Teda od momentu zistenia totožnosti podozrivého bolo zrejme orgánom prípravného konania o akého konkrétneho páchatel'a sa jedná.

Ak následne došlo k vzneseniu obvinenia uznesením až dňa 25.07.2022, došlo k porušeniu práv obvineného v danom štádiu konania, pretože bol vykonaný na podklade uznesenia poverenej príslušníčky policajného zboru zo dňa 08.06.2022 znalecký posudok KEÚ PZ Bratislava na č.l. 12 – 17 a doručený dňa 28.06.2022 a obvinený nemohol k uzneseniu o pribratí ústavu uviesť žiadne vlastné námietky alebo otázky, resp. podať opravný prostriedok a preto bol tento dôkaz získaný prostredníctvom porušenia práv obvineného na vlastnú obhajobu v zmysle § 2 odsek 7, 9 Trestného poriadku.

Súd I. stupňa konštatuje, že k vydaniu konope došlo dobrovoľne obžalovaným a nie na základe vykonania osobnej prehliadky príslušníkmi polície ani na základe bezpečnostnej prehliadky. Bezpečnostná prehliadka sa uskutočnila až potom, čo najskôr vydal príslušníkom polície podozrivý

konope a následne sa uskutočnila dychová skúška na prítomnosť alkoholu v dychu. Teda policajti podľa súdu I. stupňa, postupovali v zmysle ustanovenia § 89a odsek 1 Trestného poriadku.

Teda podľa skutkových zistení príslušníci polície preverujú osobu (podozrivého), či sa nejedná o osobu v pátraní a potom, čo zistili, že sa o takúto osobu nejedná a zistiť, o koho konkrétne ide, ju „preventívne“ vyzvali, aby vydala omamnú alebo psychotropnú látku bez vedomosti, či konkrétneho podozrenia, že v skutočnosti takúto látku má.

Takýto postup je v rozpore s ústavnou zásadou uvedenou v článku 47 Ústavy SR, premietnutou do ustanovenia § 34 odsek 1 Trestného poriadku, podľa ktorej obvinený nie je povinný vypovedať, v širšom zmysle slova samoobviň sa, napríklad vydaním veci svedčiacej o jeho vine.

Z doby, kedy došlo k zastaveniu podozrivého pri jazde kolobežkou k hore vykonaným úkonom (o 02.55 hod.), je možné dôvodne pochybovať, že obsah zápisnice o vydaní veci tak, ako je na č.l. 9, bol na križovatke ulíc podozrivému dôkladne vysvetlený.

Ak súd I. stupňa vychádzal zo stavu hodnotenia tohto dôkazu i úradného záznamu príslušníkov polície na č.l. 22, ako za vykonané v zmysle Trestného poriadku, mohol tento záver byť uskutočniť iba vo vzťahu k ich dostatočnosti (právnej relevantnosti) ako podkladov pre začatie trestného stíhania, resp. vznesenia obvinenia. Rozhodne nie pre meritórne rozhodnutie o vine obžalovaného.

Ak následne obaja príslušníci polície svedok I. A. a J. A. K. v prípravnom konaní fakticky odmietli vypovedať, a to ani po opakovanom nariadení ich výsluchu a odvolávali sa iba na obsah vyššie citovaného úradného záznamu, znemožnili tým objasnenie skutkových okolností.

Ani z obsahu výpovede svedka A. L. sa nepodarilo zistiť žiadne skutočnosti objasňujúce skutkový dej. Pred súdom I. stupňa boli tieto výpovede iba prečítané (za súhlasu procesných strán), nebol zadokumentovaný jeden priamy dôkaz usvedčujúci obžalovaného, okrem jeho samotného doznania ako vypovedal v prípravnom konaní na č.l. 43 – 48. Z obsahu tejto výpovede však za pozornosť stojí, že situáciu pri policajnej hliadke z časového hľadiska opisuje obžalovaný inak, teda, že najskôr bol podrobený dychovej skúške a keď prítomní policajti zistili, že má negatívny výsledok z tohto testu, až potom ho vyzvali, aby vyložil všetky veci z vreciek a batohu, ktorý mal na chrbte.

Rozpornosť opisu tohto úkonu však nebolo možné na základe neexistencie ďalších dôkazov objasniť, ani k nemu zaujať názor, ako to učinil súd I. stupňa, že táto výpoveď bola vyvrátená listinnými dôkazmi, ktoré však nemohli byť vykonané ako dôkaz pred súdom. Najmä ak vina páchatel'a musí byť vždy jednoznačne a bezpochyby preukázaná.

Samotné priznanie obžalovaného by nepostačovalo ani len ako podklad pre iniciovanie konania o dohode o vine a treste. Priznanie nemôže byť vnímané ako corona probationem teda prvok typický pre inkvizitčné súdne systémy. Priznaniu musí zodpovedať aj dôkazná situácia. Prijatím opačného výkladu by bolo možné ad absurdum dospieť k právne neudržateľnému záveru, ktorý by umožňoval potrestanie každého dobrovoľne priznávajúceho páchatel'a k vine.

Z tohto pohľadu prokurátor neunesol dôkazné bremeno s prispením oboch svedkov, ktorí odmietli vo veci vypovedať v neprospech obžalovaného.

Na podklade horeuvedených skutočností odvolací súd napadnutý rozsudok pre nevysporiadanie sa so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie a pre porušenie zákona v neprospech obžalovaného v ustanovení § 172 odsek 1 Trestného zákona, s poukazom na § 2 odsek 1 Trestného poriadku, zrušil a rozhodol o oslobodení obžalovaného v zmysle § 285 písmeno a/ Trestného poriadku, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný. Uvedený záver viedol aj k zamietnutiu odvolania prokurátora.

Výroky toho rozsudku boli prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.